

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÒDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, ILUSTRAT Y LITERARI

DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SEMANA

10 céntims cada número per tot Espanya
Números atrassats 20 céntims

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona, cada trimestre Espanya, 8 pessetas
Extranger. 5.

PARIS.—EXPOSICIÓ DE PETITAS INDUSTRIAS RURALS

Grupo hont hi están representats els diversos departaments que figuren en la Exposició, oberta á la Sala d' Horticultura el día 14 del corrent. (Inst. ROL)

Els diputats de Barcelona

PASSAT Reys arribaran al Congrés els diputats nous de Barcelona—vull dir els antisolidaris —y serà una segona Epifania; tan sorprenenta com la dels màgichs sortits de las fondarias misteriosas del Orient y acoblats per l'estel fatídich cap á Betlém. Llástima que no hi siguin tots tres, y que hi falti justament el protagonista, l'Emperador Roig (*Le Roux*) qui ha mogut el rebombori. Aqueixa falta minvará l'interés de la funció, com succeheix ab *L'Arlessienne*, d'en Daudet, qu' es tota l'obra y no s' hi deix véurer. El públich senzill, que no entén las ironías ni las causas ocultas, l' ha trobada tant á faltar á la encisadora d' Arles, que al últim, l' ha imposada; y ja se li representa una *Arlessienne* ab arlessiana al cinematógraf... Que no s' impacienti, donchs, que ja li portarán el *diputado primero*.

Tot Espanya 'n va dels nostres diputats; son els homes *del dia*, els triomfadors que portan una *herencia inesperada* á la colla monárquica del Sr. Moret en nom dels radicalíssims sense calsas, que fan tornar bojós d' alegría als diaris militaristas y protestan de la lley de Jurisdiccions... d' ensá que son diputats.

Jo també hi haig de ser á l'apoteosis. He pensat oferir al poble que 'm llegeix els retratos dels grans homes; una mica afavorits, com cal á l'hora presentada de glorificació. Els estudis que m' han servit pera aquestas obras son molt més crus, naturalment. Si voleu venir á casa os els ensenyaré. ¿Comensém? *A tout seigneur tout honneur*. Aquí teniu al

EMPERADOR AUSENT

L'ausencia es la seva característica. Caygut á Barcelona de Madrit, ahont las cosas no li anavan massa bé, se va posar al seu ofici d' *agitador*. ¿Heu vist may á una criatura xapotejant l'aygua d' un cossi, engrescantshi á fer onadas cada vegada més fortas, fins que l'aygua se sobrix? Llavoras, l'entremaliat fuig pera no mullarse. Es quan s'ausenta l'emperador. Sempre que hi ha hagut batussas de las que s'ha acusat als amichs del emperador, l'emperador ha desaparegut. De la vaga general del any hú, á la crema de la nit del 25 de Novembre del any set, no hi ha hagut bullanga ab l'emperador á Barcelona. Per necessitat havia de serhi á las eleccions y á las manifestacions públicas que ell organitava; pero lo qu' es al desori de la Ronda de Sant Pere, quan petavan las pistoletadas pel carrer d' Ausias March, á la vora de la bandera no hi era pas. Ara, fins á las eleccions fa 'l seu paper d' emperador ausent. La característica es negativa, com ho es tota la persona; arrencada la closca corporal, macissa, resistent, ben positiva. Jo no li he sabut trobar un ideal, ni un objectiu fixo. Es un home que 's nega segons las circunstancias. Com *agitador*, y res més,

es disgregador: un Atila á la menuda. Ha vingut fatalment, un creyent diria providencialment: com en Prim pera disoldre la migrada Revolució del 68, com en Castelar pera disoldre 'l republicanisme governamental, com en Cánovas pera disoldre l'imperi espanyol, com en Moret pera disoldre 'l liberalisme de la monarquia. Al minayre de la pedrera li donan la dinamita; ell carrega, encén la metxa y s' amaga.

L'ADVOCAT

Sí; es sempre l'advocat de la part contraria. Pera ell tot son plets. Home desinteressat, fins generós, persuadeix devegadas y no fanatista may. Avuy el segueixen vint mil personas, y demá 's quedarà sol. Opinió no 'n té; arguments, á dojo. Parla sempre alt, sempre ab el mateix tó, inalterable, segur com el sastre ab las estisoras á la má. ¿Qué voleu? ¿Una casaca, un gech, una brusa? Rich, rach... ja está. A la Roma imperial hi havia sofistas grechs que feyan lo mateix. Agafavan l'argument del adversari... *Aquí se ha ditxo... Primero... Segundo... Tercero...* y me 'l desossavan com un pollastre. Aixís demostravan que no hi ha calvos ó que un diu mentida y veritat á la vegada. El nostre advocat ne sab molt, pero ningú hi creu ab ell; ni 'ls zorrillistas, ni 'ls republicans, moderats, ni 'ls regionalistas, ni 'ls rradicals. Ha anat ab tots, y no li ha costat gens separarsen. Es un agent de disgregació, verbal.

LA BONA PERSONA

Tant pulcre, tant somrihent, tant afalagador, unta de las pomadas de la seva oratoria las armas dels *valents* professionals. L'oratoria es prolixa, y un xich enfática com el nom; empedrada de fórmulas de cortesía xinesca, (ó parlamentaria á l'espanyola, qu' es lo mateix) y de legalismes: *decreto de 31 de Junio de 1976: Real orden del 30 de Febrero de 1911...* Si cregués jo en la frenología y li palpés el cap, de segur que li trobaria un bony colossal á l'*afectivitat*. Si l'aneu á veure y os guanyeu la seva simpatía, ja es tot vostre. Es lerrouxista *por no abandonar á Lerroux*. Per un afecte, no se 'n recorda de lo qu' ha estudiat, y s' empassa somrihent, afalagador, las grollerías que li repugnan de la gent que tot sovint el rodeja. Es l'home que pera afavorir á cent mestrets, ens ha encolomat cent escolas novas, més detestables que las vellas. Y al bon home li sembla tant bonich afavorir, que li agrada lluhirshi, ab vanitat pueril. Y las doctrinas coordinadas, fermas qu' hauria hagut de formarse un home d' estudi se anegan y 's disolen en el xarop de las simpatías, reменat ab l'espasa *sin tacha, del caballero...*

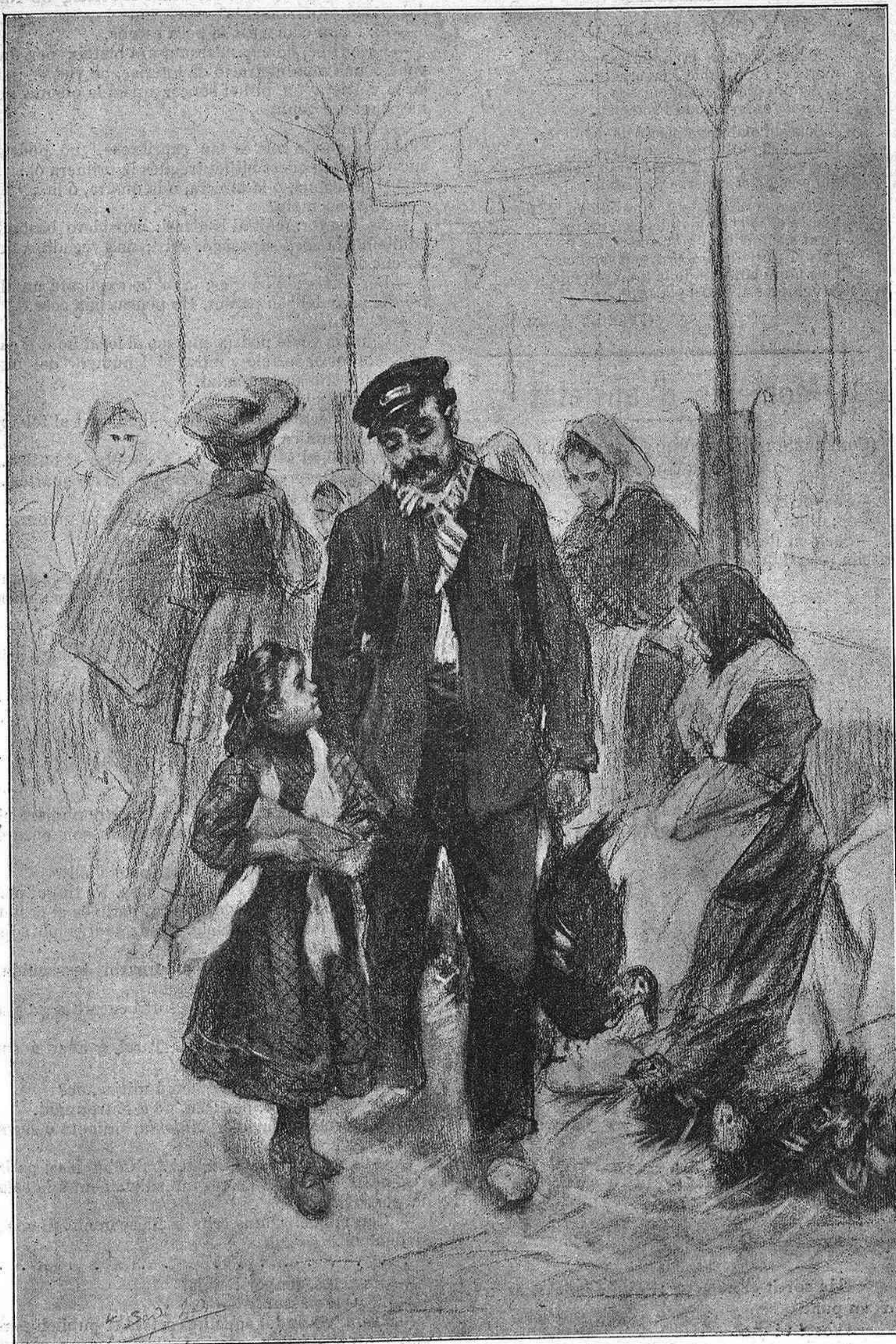
Es un agent de disgregació, sentimental.

*
* *

Está núvol, á Barcelona. Son las nuvoladas de la reacció y las de la aglomeració... *lerrouxista*. Per espessas que siguin, se disoldrán, y aviat; creyeume. A nosaltres no 'ns caldrá més que estarse mirant com se desfán totas solas.

TULP

«COSI VA IL MONDO!...»

—¡Tan bonich qu' esl... ¡Y'ns el menjarém, pobre gall?
 —Es la seva planetal... Al món uns hi venen per menjar y altres-per ser menjats.

SANTA HELENA

(SONET SENSE RIMA)

Entre les mars, en la llunyana roca,
moría el formidable Emperador...
L'Àguila presonera agonisava,
l'Àguila esdevinguda Prometèu.

Sota un omratge plàcid de palmeres,
trobi el capdill un solemniat repòs.
Les mars a son entorn cantaràn l'himne
qui escau a sa superba majestat.

Fins que l'hàlit del temps bufi en la trompa
i entre el sò benaimat de les fanfares
torni a son poble l'hèroe condormit,
i els pobles vinguin al novell sepulcre
i els murs perfumi de la gran rotonda
la voluptat divina de la sang.

GABRIEL ALOMAR

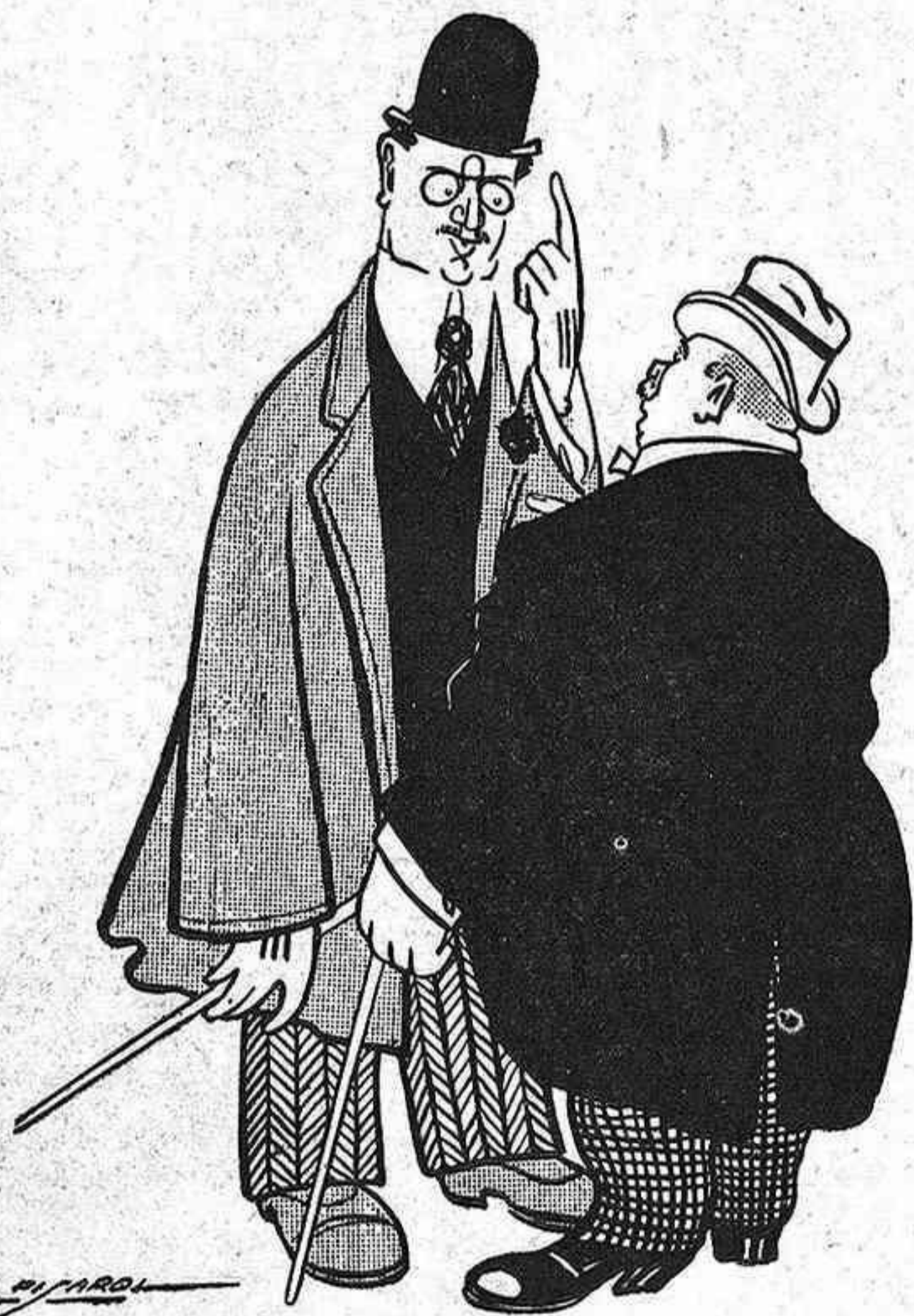
Moments d'ansietat

(CONFERENCIA TELEFÓNICA ENTRE BARCELONA
Y MADRIT)

—Senyor Pérez... ¿es vosté?
—Sí; digui.
—Soch en Ramis. Se tracta d'un assumpto urgen-
tíssim pera 'l qual necessito del seu concurs.

DE LA RIFA

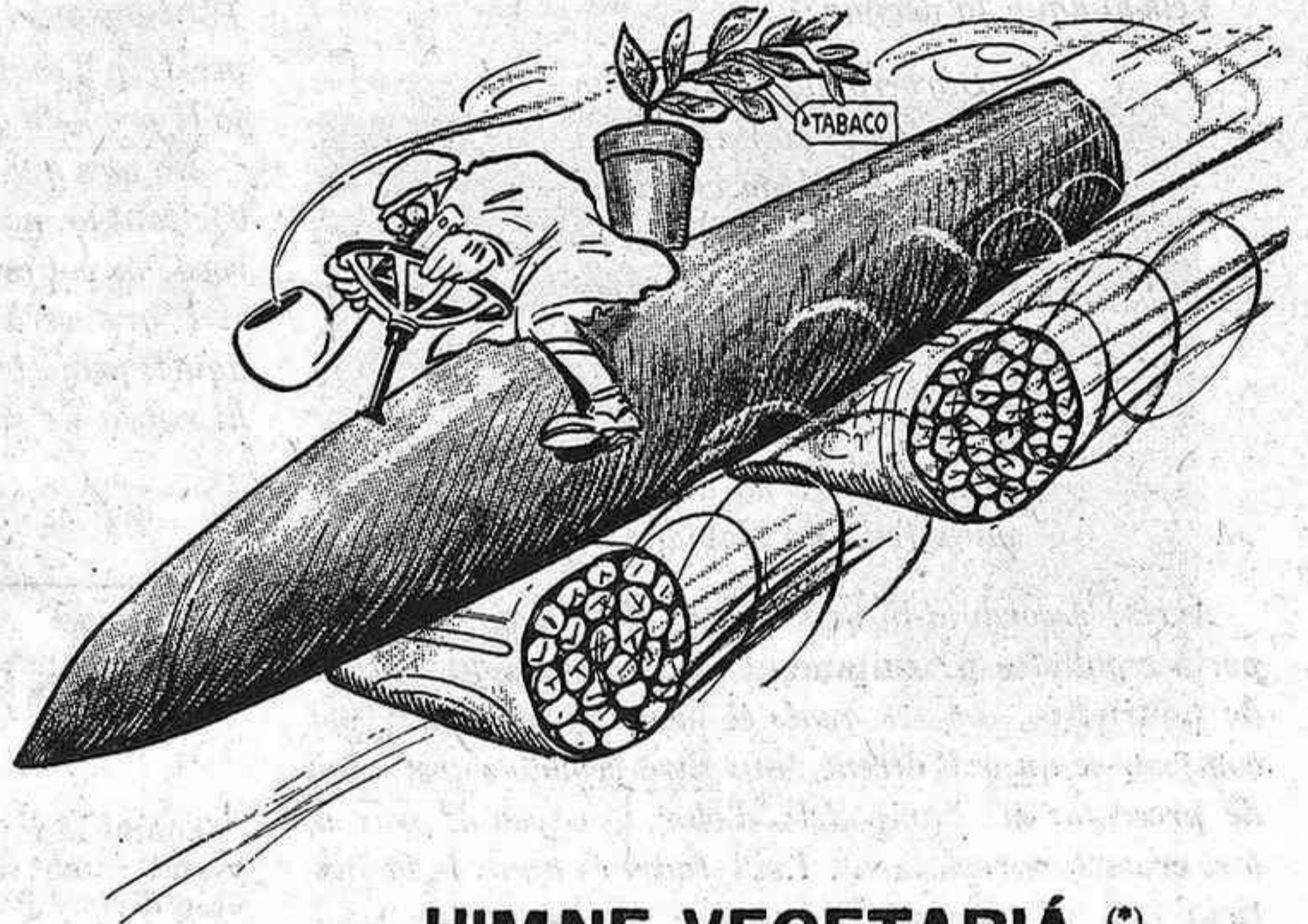
(XISTO VELL, FORRAT DE NOU)

—¿Ha sortit el número 1, diu? Donchs, he errat
d'un punt.
—¿Vosté té 'l 2?
—No, senyor; no he posat un céntim en lloch.
Ab aixó, tinch el zero.

—Ja sab que pot contarhi en tot y per tot.
—Gracias. ¿No s'está verificant el sorteig de Na-
dal en aquests moments?
—Sí: l'han comensat fa poca estona.
—Escolti bé, donchs. Passant ara mateix per da-
vant d'una administració de loterías, he vist penjat
en la vidriera un bitllet sencer que á la quènta no
ha pogut ser venut.
—¿Y qué?
—Com que la sort es tan capritxosa, ¿no podria
succehir que aquest bitllet tregués la primera ó...
—O la segona, ó la tercera, ó la quarta, ó la...
—¿Que se 'n riu?
—No, senyor; molt al contrari: considero bastant
admissible la seva suposició. Miri; una vegada, á un
parent meu...
—Bé, deixis d'histories: ja m'ho explicaré un al-
tre día aixó del seu parent. He pensat una cosa.
—¿Quina?
—Que ara vosté podria anársen al local hont s'es-
tá celebrant el sorteig y mirar si 'l número del bit-
llet en quèstió surt premiat.
—Ja entench...
—Si en efecte surt, salta immediatament al teléfo-
no y 'm comunica la noticia...
—Y vosté, al saberla, corre á comprar el bitllet...
—Justa. Després cobrém, ens partím els quartos...
y endavina qui t'ha tocat.
—L'idea es magnífica. Cuyti, diguim el número.
—Quaranta vuyt mil setcents dinou.
—Molt bé. Hi vaig volant.
—Esperis!... Es necessari pendre totas las precau-
cions; que si la sort ens favorís y m'ho digués mas-
sa clar, podria embullarse'ns el marro.
—Es cert. ¿Cóm li comunicaré?
—En aquesta forma: digui no més: *Antonia*, pri-
mera ó segona ó...
—O la sort que li hagi correspost. ¡Entés, entés!...
¡Hi vaig!...
—¡Depressal!...
.....
—Senyor Ramis.
—Digui.
—Per ara no ha sortit res: ni 'l nostre número ni
la grossa. Tots els premis importants son encare
dintre del bombo.
—Pero ¿per qué se 'n ha anat vosté d'allí?
—Per'enterarlo del curs de la cosa. No tingui por
de res: el teléfono desde ahont li parlo es al costat
mateix del local del sorteig. Desde aquí 's pot dir
que ho sento tot.
—Bé, bé; fassi 'l favor de tornarhi desseguida.
Aixó devegadas vé d'un moment.
—¿No troba que 'l no haver sortit encare la grossa
es un bon auguri?...
—Sí que ho es, pero cuytil... Torni á anar á es-
coltar.
—¿Hem quedat en que aném á mitjas, eh?
—Sí, senyor, pero, per Deu, no s'entretingui.
—¿La forma del avís es: *Antonia*, primera ó sego-
na ó...
—¡O dimonis desencadenats!... ¡No 'm fassi patir
d'aquesta manera!... ¡Torni immediatament á la sala
del sorteig!...
—¡Carambal!... ¡Quíns crits s'hi senten!... ¡Camas
ajudeume!...
.....
—¿Es vosté, senyor Ramis?
—Sí. ¿Qué passa?
—Res. L'escándol aquell el movía el públich per-
que l'urna s'havía espatllat y las bolas no volían
sortir.
—¿Y la grossa?

EL LLIURE CULTIU DEL TABACO

A Catalunya, á Valencia, s' han fet probas tan brillants que la pobra «Arrendataria» aviat haurá d' abdicar.

—Encare á dintre. ¡Quína carambola si 'ns toqués á nosaltres!...

—¡Ja pot dirhol... Pero ¿que no continúa el sorteig?

—Sí; ara sento que hi tornan.

—Apa, donchs; á vigilar els números!...

—Com un llamp!...

—¡Senyor Ramis, senyor Ramis, senyor Ramis!...

—¿Qué?

—Hem... es dir... ¡Antonia!

—Sí... ¿Qué?...

—¡Antonia... primera!...

—¿Es possible?

—¡Primera!

—¿N' está segur?

—Com ara estich parlant ab vostél!...

—¡Ah!...

El senyor Ramis, groch y tremolós, entrant en l' administració de loterías:

—¿Fará el favor d' aquell bitllet sencer que tenían aquí á la vidriera?...

—¿El 48,719?...

—Psss... no sé... (procurant fer veure que no se'n recorda.) Me sembla que sí.

—Fa un moment que l' hem venut...

MATÍAS BONAFÉ

HIMNE VEGETARIÁ (*)

Cantém, cantém lo dolç fruyt que brilla fresch de rosada per entre 'l fullam y 'l sol y el piu piu de la niuada.

Cantém igual que 'ls aucells banyantnos en l' aygua clara, banyantnos d' ayre y de llum en plena natura mare.

Y avants de menjâ 'l fruyt dolç alcémlo com hostia santa y no maculé, impurs, ab sanch lo llavi que canta.

J. FALP Y PLANA

GLOSARI

Enguany el glosador reparteix dècima.

No s'espantin, que la dècima no va pels seus amables llegidors. El glosador no solicita ni admet aguiñaldos, de la seva parroquia; s'accontenta amb el seu modest gall farcit i amb una mica de justícia proletaria.

La dècima del glosador, irònica, premeditada i al·lucinant, va dedicada únicament al seu barber; al seu barber qui, además d'afeitar-lo dos cops per setmana i d'admetre 10 cèntims de propina cada vegada (20 cèntims de momio cada vuit dies, que, multiplicats per 52 setmanes que disfruta l'any, són 10 pessetes am quatre peces grosses), té la barra de presentar-li per Nadal un cromo d'amarga felicitació, document al portador, sabre en mà, pistola al pit, que representa, al menys, vuit rals o dotze més... ¡Un caixal, un sentit, un ull de la cara!...

El glosador, cansat i tip i cuit de tanta impertinència, ha resolt,enguany, posar un nou redolí a l'auca

(*) Estrenat en la festa inaugural que 'l passat diumenge celebrá la «Lliga Vegetariana de Catalunya» al teatro Eldorado.

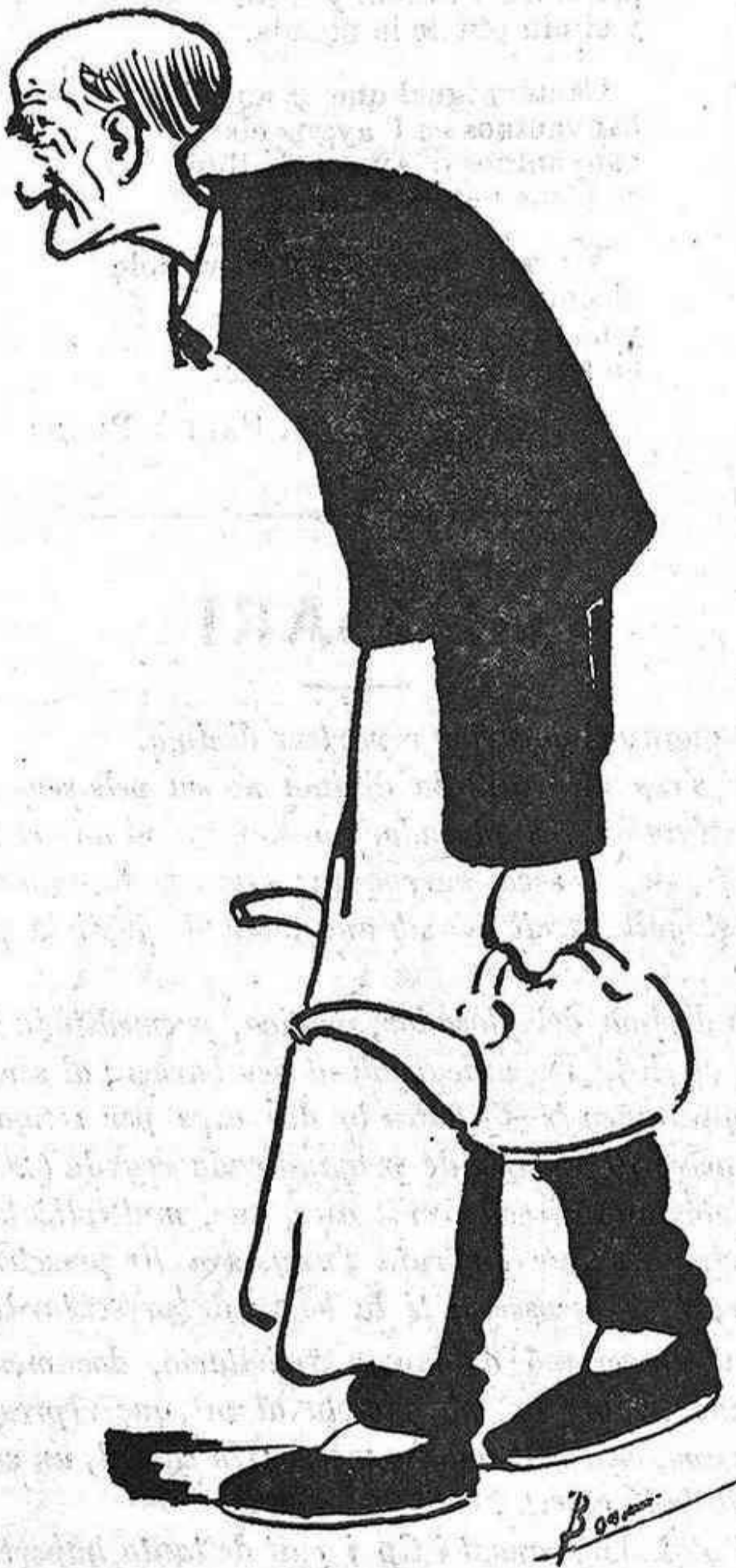
d'«El mundo al revés» i presentar dècima al seu per-ruquer.

Vels-hi-aquí, la dècima:

«Barbero que todo el año
estás tomando mi pelo
y aceptando con anhelo
propinas que me hacen daño,
basta ya de tanto engaño
que raya en iniquidad,
y pues tu sagacidad
no mengua, este año quiero
que pases sin mi dinero
muy feliz la Navidad.»

Aixís, recordant-li que al cap dels dotze mesos li porto regalades gratuïtament 10 pessetes i 40 cèntims de pourboire, am les quals el més ambiciós obrer pot comprar-se un gall decent, una altra vegada s'abstindrà de presentar-me l'ampolleta d'olor, la capsa de polvos, o el cromet de reglament. I si'l fadrí és amic de la justícia i es vol sincerar, començarà per renunciar desde avui als 20 cèntims setmanals.

UNA SEMI-INSTITUCIÓ BARCELONINA

EL TON

Popular abocador, que fa 35 anys que treballa al café *Suis*.

I aleshores, el glosador, de molt bon cor, li donarà les propines que en gracia al seu treball se mereixi. Pot-ser no serà en festa senyalada, ni per Nadal, ni per Cap-d'any, ni pels Reis, ni per Corpus; però, vaja, jo li prometo que no's queixarà del parroquià.

No més que li dongui un ralet per cada vegada que, afeitant-lo, no li apreti'l nas o no li passi'ls dits per la boca, ja pot estar content...

I que serà un mutual acontentament, perquè, si aquet projecte arriba a ser llei, el glosador tampoc hi cabrà de satisfacció.

XARAU

PASSEJANT PER LA FIRA

Tenint la feyna feta y ab l'intent d'estirarme un xich las camas, vaig dirme: Bah, aniré cap á la fira á veure la virám qu'hi ha allí exposada.

Als cinch minuts de serhi y sense dar-me temps ni d'orientarme, ja sento qu'una veu escanyolida m'enjega aquestas frasses:

—Vingui aquí, senyoret, ¿vol un gall d'indi?... ¿Qué vol? ¿Vol un capó?... ¿Voll un pollastre?— y ab tants vols, jo llavors en rodó 'm giro, contestant ab molts modos:—Moltas gracias. —Donchs vagi més amunt, que l'ensarronin! No sab lo qu'es bó..

—Es que...

—¡Pot aná al diable!

¡Aixís el gall que compri... ó lo que sigui, se li torni de plom quan vagi á casa!— Mes jo sens ferne cas vaig tocar pipa pensant: Aquesta dona está malalta.

Al cap de poca estona, una pagesa, que si bé era un xich baixa, en cambi en quant á carns semblava filla del elefant del *Parque*, sento que 'm diu:—Senyor, acostis, vingui, sospésim, si es servit, aquesta vianda. —¿Quína?...

—Quína ha de ser? La de las pollas.

—¿Pollas ha dit?... Veyám, si es que son guapas.

—¡Qu'está d'humor vosté! Vaja, sospesi...

—No estich per sospesar ni per més taba.

—Vinguim aquí, surrut, ¡ay bona nina! agáfilas ben fort y aixequi enlayre; veurá quín pes que tenen; pro *vagili* que 'l bras no se li trenqui tot alsantlas.

—Es que...

—No garli més, deixis d'histories.

¡Agafi!

—Vaja, donchs... no 'm dá la gana.

—No 'm creya pas que fos tan poca solta; lo qu'es de gamarús ja 'n fa la cara.

—Gracias!

—No las mereix. ¿Ahónt va aquest enza?

—Bé, pro... ¿qué li he fet jo?

—Gastar paraulas.—

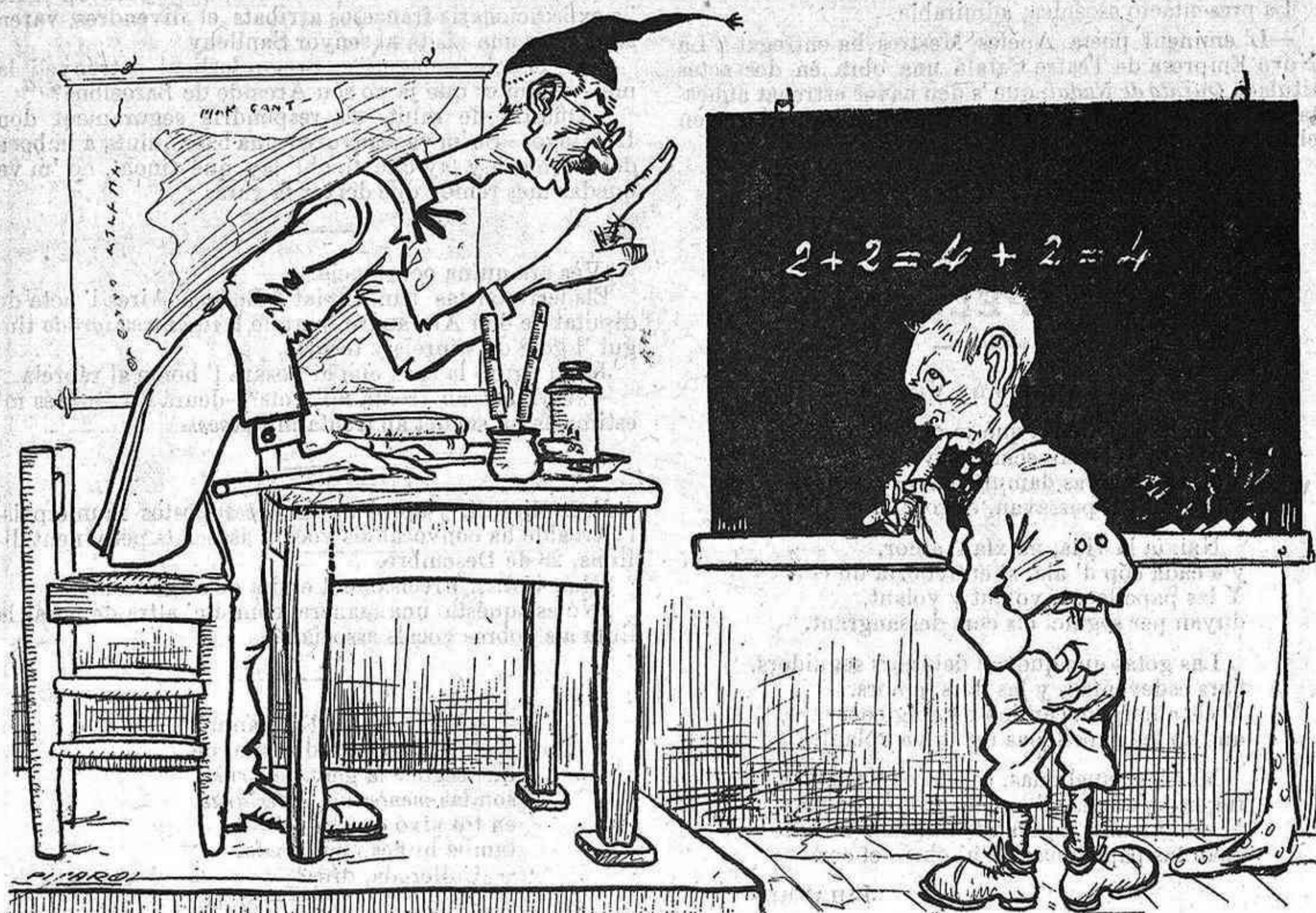
Sinó qu'era una dona, li vento allá mateix tres plantofadas.

Tiro un xich més amunt y també observo que 'm cridan dos ó tres á la vegada; aquella 'm para 'ls peus, l'altra 'm fa un signo, l'altra 'm pega estirada á la solapa ¡perque compri virám!... ¿Qué faig jo, al últim, fatiguetat de tanta moxiganga?

Agafó un paperot y á corre-cuyta hi escrich ab lletra inglesa, bastant clara:

«Pagesas que venéu aquí á la fira: ¡no 'm brindeu més virám, no 'm deu més *lata*! pues us faig sapiguer que no més porto un ral just per poguer aná afeytarme.»

CLASSE D' ARITMÉTICA

—Senyor mestre, els comptes no 'm volen sortir.

—No ho extranyis: tampoch els surten als senyors del Ajuntament, y son més grans que tú.

Me 'l vaig penjá á l' esquena ab una agulla, pensant; Al menys ningú 't dirá res ara, y passejantme així, sento un que deya:
—¡Pobret!... ¡Tan jove, y boig, vès quina llástima!

ANTÓN DEL SINGLOT

PRINCIPAL

Diumenge á la tarde 'l revister va ficarse al Principal. Feyan el *Sherlock Holmes*.

Hi havia un plé á vessar.

Es curiós que, mentres els teatros més sortosos y acreditats no fan més que passar *la maroma*, aquest, que va costar tant d'arrelar, se n' emporti la parroquia més nutrida.

La forsa del género detectivista!.. Per xó en Vilaregut ha anat á París, per compte de la Empresa, á buscar més dramas de *lladres y serenos*, y per xó en Bonavía s' ha espavilat á ferne una joguina que s' estrenará el día 28.

**

Un'altra *Bonanova*. Están molt adelantats els ensajos de la gran obra *Els Hipòcrites*.

Al seu día 'n donarém el degut compte.

ROMEA

Si aquesta senmana no hagués sigut tan esguerrada, vet'aquí que ara podría parlals'hi de *La Clínica del Embut*, obra cómica en tres actes; pero, per més que á horas

d' ara ja estaré en l' intríngulis, no puch ser á temps d' exteriorisar als meus llegidors las impresions rebudas, encare que 'm pelin.

La comedia es de D. Xavier Godo, y ab aquest senyor ja hi ha prou franquesa pera quedarhi bé la senmana entrant.

**

Gran funció d' Ignoscents pera 'l dilluns día 28. La vetlla magna de la temporada! (paraulas textuales del senyor Franquesa). Quatre estrenos! Tres companyias! Declamació, cant, ball, gimnasia, etc., etc.

A riure! A riure!... No 's descuidin el braguer!

NOVETATS

La pobra Berta es un drama que s' aparta bon xich de las obras suaus y delicadas del autor de *Silenci* y *Misteri de dolor*. Hi ha en ell efectes melodramátichs ab premeditació, que semblan arrencats de *Luis Onceno* ó de *La Dolores*. El primer acte, el millor, s' escorre naturalment; els tipos se 'ns presentan sobriament esbossats y la idea mare de l' obra s' insinúa ab trassa y valentía. El comentament del segón, la escena dels firaires, es artísticament espléndida, però aixís que l' acció entra de plé en el franch camí que l' autor l' ha encarrilada, el drama, sense deixar d' interessar, decau per manca de sinceritat y de mitjos tons. En una paraula, desde que 'l *traidor* pren la escena per camp de sas operacions, l' obra tant ben preparada se 'n va á terra sense remey, sense que hi valgui la predisposició favorable del públich. Y es que l' espectador troba fals en sa base aquest acte culminant; com troba fals y acromat casi tot el tercer, ab tots els seus símbols y las sevas perfeccions de llenguatge.

No cal dir que, en detall, es digne d' admiració per molts conceptes el darrer drama de D. Adriá Gual. Aquest senyor es, ans que autor dramátich, artista y poeta, y forsosament aquests títuls que 's porta ben guanyats s' han de traslluhir en las sevas obras, un moment ó altre.

La direcció, molt ajustada.

Els artistes, en general, bé.

La presentació escènica, admirable.

—L' eminent poeta Apeles Mestres ha entregat a La Nova Empresa de Teatre Català una obra en dos actes titulada *Quinto de Nadal*, que s' deu haver estrenat aquesta mateixa senmana, y de la qual prometém parlarne en el pròxim número.

L. L. L

LAS PAPELLONAS

A LAS AMIGAS DE VILASSAR

Eixas papellonas que jo os vull cantar,
volavan, volavan, sense may parar.
Volavan alegres damunt camps de blat,
y arreu hont passavan, el goig hi era nat.

Naixia la vida, naixia l' amor,
y á cada cop d' ala, s' entreobria un cor.
Y las papellonas, volant y volant,
duyan per seguici els cors dessangrant.

Las gotas que queyan dels cors seguidors,
fiors esdevenian, y las fiors, amors.
Y els amors un cántich de goig enervant,
que ab las papellonas marxava volant.

Més las papellonas, que jo os he cantat,
fugen joganeras d' aquells camps de blat.
Y els aymants esperan fruïr de l' amor,
quan las papellonas els hi obrin el cor.

JOHANNUS

La vinguda dels delegats de Toulouse es indubtablement la nota de la senmana.

Excursions, banquets, festes musicals, funcions de teatro... res s' ha escatimat pera obsequiar dignament als simpátichs hostes y donalshi la mida de la esplendides ab que Barcelona, *archivo de la cortesía*, reb als forasters que li fan l' honor de venir á visitarla.

¡Cóm s' aixampla l' esperit al veure fraternisar l' Ajuntament d' allá ab l' Ajuntament d' aquí y extrenye's ab tal ocasió els llassos que al través de la frontera uneixen y uniran sempre dos pobles, germans pels sentiments, per las aspiracions y casi pel idioma!

La premsa diaria, que ha tingut en tots els actes celebrats nutrida y brillant representació, troba que aquestas festes haurían de ser més freqüents.

Lo mateix opinan els duenyos de la fonda de las Cuatre Nacions ahont s' han allotjat els nostres amichs de Fransa.

Y d' idéntich parer es el senyor Casany, propietari del establiment que ha proporcionat els cotxes que ab hermosa profusió han circulat aquestas díes...

Per ff, després de tres mesos d' espera, han sortit tres pares de familia ab dotze fills cada hú y mereixedors per lo tant del premi de 500 pesetas ofert pel nostre Ajuntament als caps de casa que tan numerosa prole poguessin presentar.

Ara, naturalment, com que 'ls favoresects son tres y 'l premi no més un, hi haurá que repartirlo en parts iguals, ja que iguals son els mérits que 'ls tres concursants alegan.

Fet el degut càlcul y despreciats els céntims, resulta que á cada papay li correspondrán 166 pessetas.

¡Tira peixet!... Cent seixanta pessetas... y dotze fills... ¿Quí 'ls empeta la basa á aquestas afortunats pares de familia?...

Els *maires* de Toulouse y Luchon, que figuravan entre 'ls expedicionaris francesos arribats el divendres, varen anar á fer una visita al senyor Sanllehy.

—¡Y donchs!—degueren preguntarli al extrényeli la má:—¿Cóm es que ja no sou Alcalde de Barcelona?

—Questió de salut—els respondria segurament don Domingo:—Se 'm va atravesar una base quinta á la boca del estómach y ¡ay qué tinch! ¡ay qué tinch!, no 'm va quedar mes remey que deixar la vara.

¡Vès ara quína ocurrencia!

Els lerrouxistas han enviat á Buenos Aires l' acta de diputat de don Alacandro, perque l' *ilustre emigrado* tingui 'l goig de véurela y tocarla.

Ja 'm figuro la cara que hi posará l' home al rébre-la.

—¿Un' acta ab trenta mil vots?—deurá dir.—¡Més m' estimaría un saquet ab trenta mil pesos!

Pera discutir y aprobar els pressupostos municipals, l' Alcalde ha convocat als vocals associats pel vinent di-lluns, 28 de Desembre.

¿Han vist?... Precisament el día dels Ignocents.

¿No es aquésta una manera com un' altra de posar la llufa als pobres vocals associats?

—En Galdós y l' Unamuno y el célebre Grandmontagne, que segons la gent del trust son las *mentes más preclaras*, en tot aixó que ha passat també hi fican cullerada.

—¿Cullerada, díus?

—Sí, sí...

—No, home,... ¡tú vols dir *la pata!*

Entre 'ls amichs del senyor Floronda ¿no hi haurá un' ánima compassiva que li fassi notar el paper ridícul qu' está fent representar á la Companyia Anónima de tranvías ab la seva graciosa manía d' adornar els cotxes ab banderetas cada dugas ó tres senmanas?

Que 'l *Sindicato de iniciativa* fa una cosa qu' ell ne díu festas?... Banderetas.

Que vé don Alfonso?... Banderetas.

Que la Colombófla deixa anar uns quants coloms?... Banderetas.

Que arriban deu ó dotze regidors francesos?... Banderetas.

¿No sab don Mariano cóm ne díu ja 'l públich del tranvía qu' ell representa?

L' ordinari de Sant Boy.

A la recepció que 'l divendres al vespre va dedicar l' Ajuntament als delegats de Toulouse no s' hi podia assistir, segons la invitació expressava, sinó d' uniforme ó frac.

¡Bonica manera d' ensenyar els ayres democrátichs que á la Casa Gran circulan!

A nosaltres va sabernos molt greu que las nostras ocupacions ens privessin d' anarhi.

No per res, sinó pel tip de riure que de segur ens hauríam fet contemplant á certs regidors ab frac ó uniforme...

Devían estar preciosos...

¿Veritat, senyor Oliva?

El sabi director del Observatori Fabra, senyor Comas y Solá, ha obert á l' *Ateneo Barcelonés* un curs de *Astronomía Popular*.

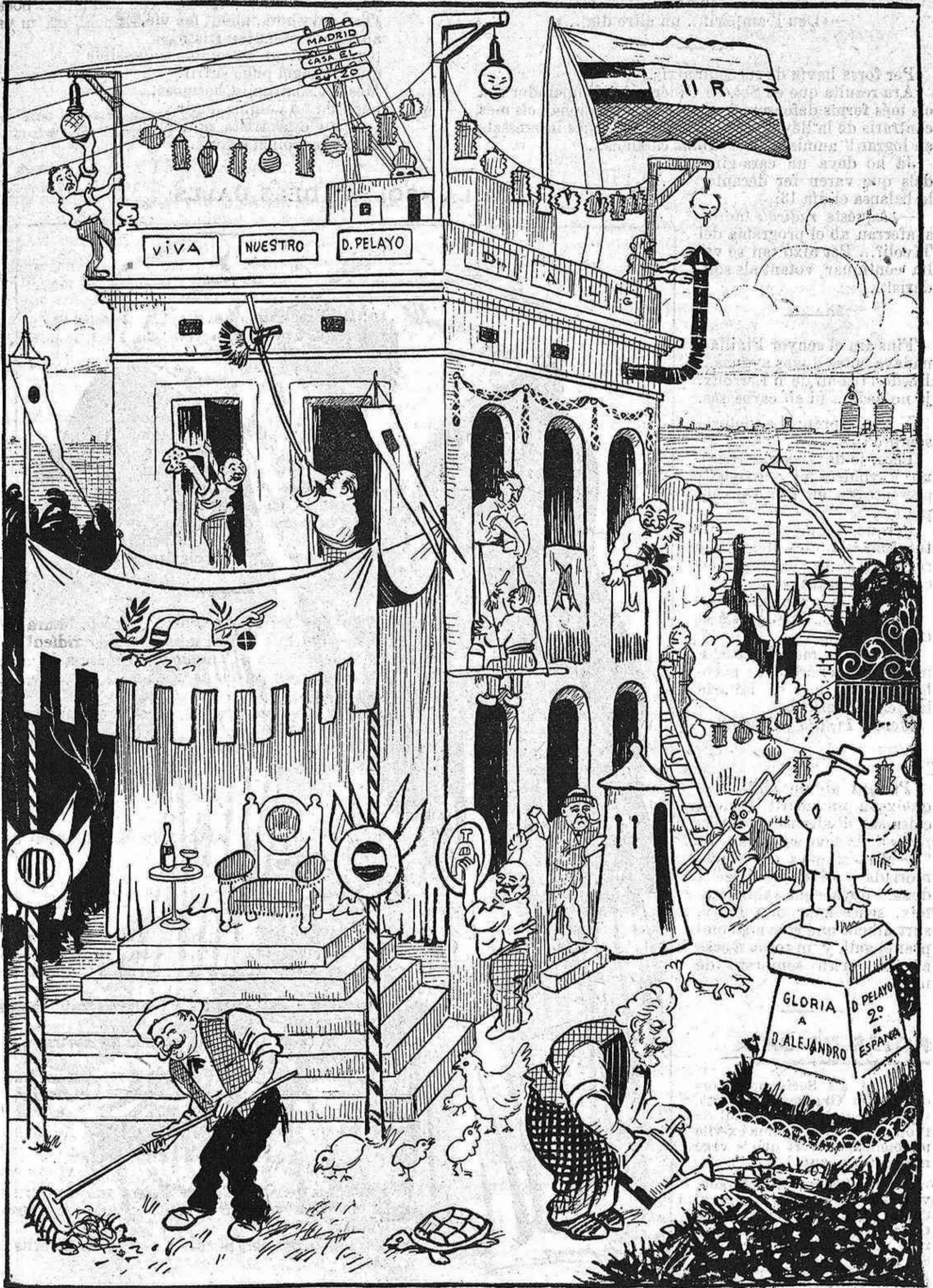
S' assegura que son molt poch els solidaris inscrits ó matriculats.

Naturalment.

¡Cóm que aquestas ja las coneixen totas, las estrelles!...

Desde la desfeta del día 18, que no veuen sino constel·lacions.

À LA RESIDENCIA IMPERIAL DELS JOSEPETS

El servey de D. Alacandro I, preparant el palau pel día que arribi l' amo.

DESILUSIÓ

Després de la gran victòria, el primer èxit dels nous salvadors de l'integritat espanyola y defensors de las aspiracions autonòmicas de Catalunya, pot condensarse en la següent quarteta-diàlech:

—A n' en Maura ha demanat el senyor Sol l' amnistia...
—Y en Maura ¿qué ha contestat?...
—«Deu l' ampari!... un altre dia!...»

Per força havia de succehir aixís.

Ara resulta que en Sol, en Giner y don Emperador son els més fermes defensors de l'autonomia regional, els més contraris de la llei de jurisdiccions, y els més interessats en lograr l' amnistia pels exilats catalans...

Ja ho deya un cara-girat dels que varen fer decantar la balansa el dia 13:

—¿Aquests radicals també s' aferran ab el programa del Tívoli?... Per aixó tan se valia continuar votant als solidaris!...

Fins ara el senyor Pinilla nadava entre dugas ayguas... Desde'l triomf de'n Lerroux, ja no neda... ni ab carbassas.

Y se comprén: La victòria sempre tira.

Pero, jo de Don Lacandro, no 'l voldria ni que me 'l presentessin en bandeja de plata.

Perque, además de l' actitud funambulesca del citat regidor, s' ha de tenir en compte un' altra cosa.

En Pinilla 's diu Jesús...

Figureuvos, un Jesús á la Casa del Poble!

Ja tenen la taca d' autonomistas y monárquichs encoberts,... ¡no més els faltaria la taca de clericals!

¡Jesús, Pinilla y Joseph!

Parlant ab un amich, se queixava un marit bastant calsassas d' alguns petits defectes de la seva senyora:

—Mira si n' es de desmemoriada y distreta la meva dona,—deya—que ahir mateix, sense anar més lluny, surt dihent que anava á comprar el gall, y 'm torna á casa ab un gran sombrero de moda.

NOTAS DE CASA

Dedicat als Socis protectors del Orfeó Gracienc, el disapte tingué lloch al Círcul de Propietaris de la vehina ex-vila un bonich Concert que 's vegé molt concorregut.

... Diumenge, al Eidorado, va celebrarse la festa inaugural de la Lliga Vegetariana de Catalunya. Després de la lectura d' una memoria del Secretari Sr. Pallejá y d' un discurs del President Sr. Falp y Plana, la Schola Orpheonica que dirigeix el Mtre. Marcet va donar un Concert interessantissim. La festa terminá ab un discurs de gracias del Vis-president senyor Botey.

—¿Ahont te 'n vas, prenda estimada, tan dejorn per 'quests camins concirosa, ab greu recansa, y ofegant fondos sospirs? ¿Tan á deshora, ahont fas vía, ab aquest posat tan trist? ¡Creu qu' á mí 'm sembla impossible que un ángel puga sufrir! Mes, no somriguis, hermosa, per Déu no vulguis fingir, puig qu' estás trista 'm demostra ton melancélich somrís.

A LA «BOLSA» DELS GALLS

—Vamos, hombre, no hablemos más. ¿Me lo deja usted en nueve pesetas?
—No, senyora, no... Es vosté que me lo deca, porque á menos de dotze no se l' endurá pas.

Vamos, explicam, pubilla
la causa de ton sufrir.

(Aquí 's posá la nineta
á plorar tot d' improvís,
y ab veu, pel plor ofegada,
me va contestar així:)

—Es que 'l pare 'm fa aná á veure
si trobo herba pels conills,
y aixó que fa un fret que pela,
¡y tinch panallóns als dits!

F. CARRERAS P.

QUÈNTOS

Dos amichs del gremi dels corridos parlan de las
alegrías y els pesars que dona la quitxalla.

Un d'ells diu, volguent
fer un xisto:

—Sí, ja m' agradan, ja,
las criaturas, pero las cria-
turas dels altres...

L'altre amich, tot formal:

—Aixó ray, cásat!

A n' en Palaudarias li
talla 'ls cabells el fill del
seu barber, un xicot de
pochs anys, que debuta ab
ell en aquest ofici.

—Vaja,—exclama 'l par-
roquiá—per ser la primera
vegada, no ho has fet del
tot malament...

—Cóm, la primera vega-
da?—respón el xicot.—No
n' havia esquilats poch de
gossos, avants de tallar els
cabells de vosté!

Escena matrimonial.

—¡Desvergonyida!

—¡Pochs modos!

—¡No 'm repliquis, per-
que t' arrencaré las orellas!

—¡Nó, nó, las orellas, nó!
Prefereixo que m' arren-
quis els cabells.

—¿Per qué?

—Perque las orellas son
mevas... y els cabells son
d' un' altra.

En un restaurant:

Un parroquiá pregunta
al mosso:

—Escolteu: ¿Cóm es que
costa tant de rosegat aquest
pollastre?

—Ah, no ho sé... Suposo
qu' es perque devía sortir
d' un ou dur.

Al jutjat:

—Y bé, acusat: á la vos-
tra defensa ¿no hi teniu
res més que afegir?

—No, senyor... Quatre
pessetas que 'm quedavan,
las he donadas ja al advoca-
cat.

PER NADAL...

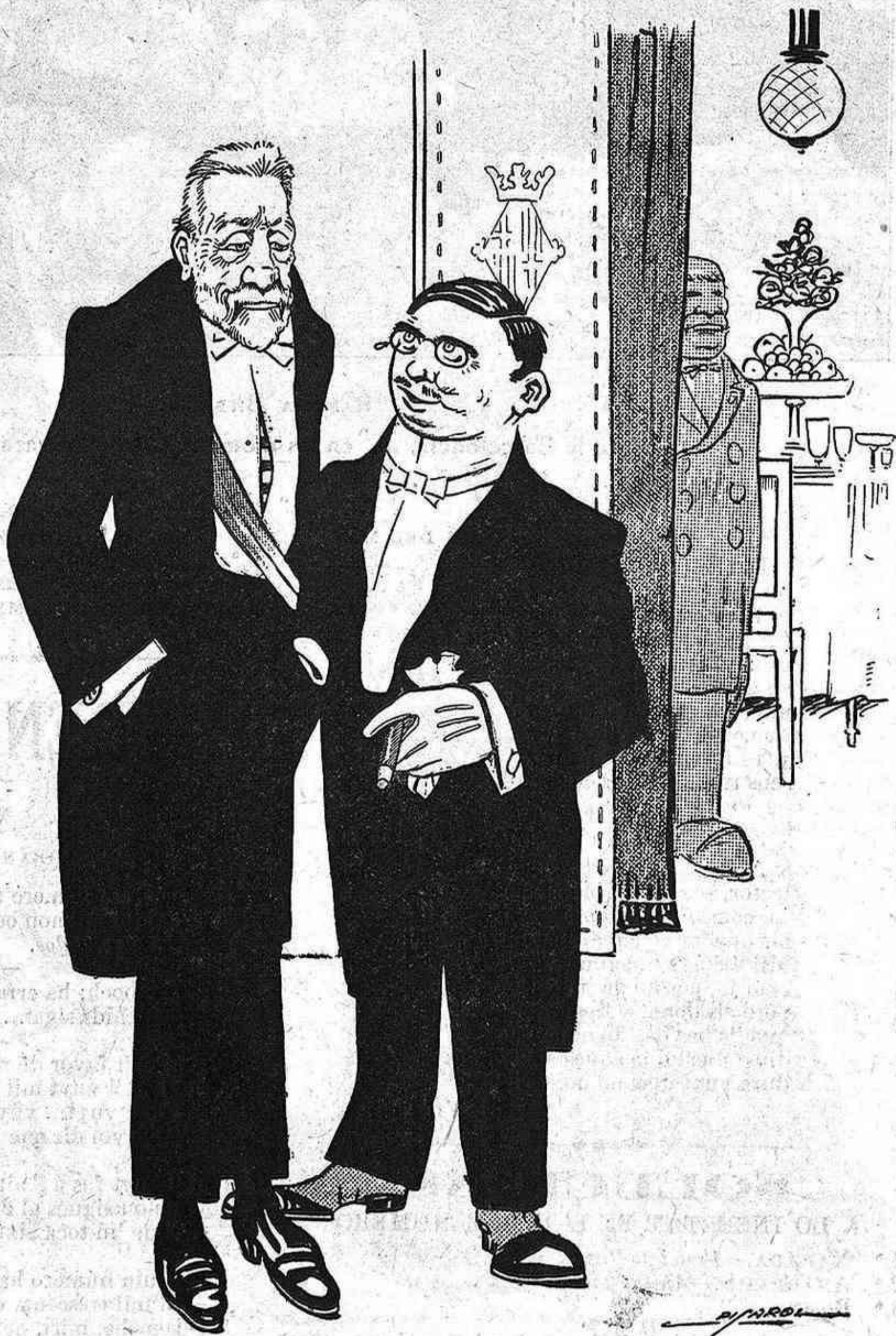
DÉCIMAS

I

¡BURRO CARREGAT!

Se 'n va á América xiquet
el trós d' ase de 'n Bernat,
y sent murri... y sortejat
torna rich... y borriquet.
El poble, davant d' un fet
que no se sab explicá,
l' intríngulis va á buscá
pel camí marvellós;
pro, diu: ¡Qu' es sabi aquest trós
d' ase, quan tan rich está!

L' OBSEQUI ALS TOLOSANS

—Pero, escolti: ¿vosté la parla y l' entén la llengua francesa?

—Y qué!... Per fer ápats y beure xampany no 's necessita pas la llengua...

Ab las dents y el paladar, n' hi ha ben bé prou.

UN CAS DE FECONDITAT

RAMONA BISBAL

Vehina de la Barceloneta, qu' en un moment s' ha vist mare de tres fills.

II

COSAS DEL MÓN

Publica un ase il·lustrat
un mal llibrot ab ninots,
y 'l compran els ases tots
perque 'l gust els hi ha encertat;
pro, un poeta desditzat
ab genial inspiració
publica un volúm tan bó
que cap ase pot llegir...
y 'l llibre s' ha de pudrir
sens trobá un mal compradó.

III

¡MALA SENMANA!

Aquests días de propinas
lector, son molt aburrits,
jo, com tú, els dich ¡Malehits!
als que 'm venen ab pamplinas.
Mil excusas imaginas,
com jo, per no dá 'ls calés,
pero els donas y després
que 'ls has dat de mala gana,
dius: ¡Sort que aquesta senmana
dura vuyt días no més!

E. VILARET

SOLUCIÓNS

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO

- 1.ª XARADA.—*Pes-si-go-llas.*
2.ª ANAGRAMA.—*Anita, Tiana.*
3.ª ROMBO.—

P
C A P
C A L O R
P A L A M O S
P O M A S
R O S
S

- 4.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Florista.*
5.ª TERS DE SÍLABAS.—*Fortuna, turista, Natalia.*
6.ª TARJETA.—*Las bribonas.*
7.ª CONVERSA.—*Pollastres.*
8.ª GEROGLÍFICH COMPRIMIT.—*Pollastre.*

TRENCA-CAPS

XARADA

MIRANT LAS LLISTAS

- ¿Quín número té, vósté?
—Trenta mil nou cents noranta.
—No ha tret *dos*. —¿Y el deu mil vint?
—Tampoch; ha errat de cent quatre.
—¡Malehida sigal... —Escolti,
¿vol fe 'l favor de mirarme
si hi ha 'l vuyt mil cent dinou?...
—Prou: vuyt... vuyt... vuyt... ¡quina gangal...
—¿Que vol dir que hi tret?
—Mil duros,
si 'l vuyt fos á l' altre banda
y el nou sigué al davant.
—¿Que 'm toca aixís? —Conformarse.
—¿Quín número ha dit, *hu-dos*?
—El mil trescents vintiquatre.
—Donchs, miri, hem tret: ¡quina sort!...
—Ep, noya, no cridi gayre
que vósté mira 'ls dos mils
y ella ha dit mil. —¡Malvinatjel!
¡quina rabial no hi es, no.

—Anem, anem cap á casa
ja no 'n compro may més cap.
—Pro ¿perqué l' estripeu ara?
y si la llista estigués
equivocada?...

—Be, vaja...

—Mestressa ¿vol fe 'l favor
de no hu-dos-tres?

—¿Qué li passa?

—Es que quarta sembla á mí
que 'm tocan...

—Qué? ¿las sabatas?

—No, senyora; vint mil duros,
miri, ab el nou mil setanta,
igual que aquest.

—Sí; y un bé,
¿que no hu veu, santa cristiana
que hi han dos zeros?

—¿Qué hi fa?

—Res; que 's quedarà á las capsas.

—¿Vol dir que no hi tret?

—Es clar.

—Pro si 'm va dí una sonámbula
que tindria molt' sort...

—Si no tingués cap desgracia.

—Anémsen; que ara es aquest
senyor que vol tot.

—Alanta,

—¡Socorro!... ¡Socorro!

—Qué?...

¿qué té, senyora?... ¿qué passa?

—¿Que ha tret la grossa?

—Ca, no;

que tot badant aquí, un lladre
m' ha prés el porta monedas
de la primera.

—Son gangas
de la rifa; á vosté si
que ara se l' han ben rifada.

A. S. MATRÁS

CADENA DE PUNTS

Substituhir els punts per lletres de manera que llegint
vertical y horisontalment digui: 1.ª ratlla: peix; 2.ª: vege-

LA RIFA DEL GALL

—Apa, que li prometo que treurá!... Quédisseme 'ls tots...

—No, noya, no... May més copos!... Hi he perdut tota la confiansa.

Día 8 de Janer de 1909

NÚMERO EXTRAORDINARI

DE

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

36 planas, molts d' ellas en color

*El número anirà plegat, cusit y tallat***Preu: 1 ralet**LA ESQUELLA DE LA TORRATXA
en 1908

Memorandum del any 1908

tal; 3.ª: metall; 4.ª: riu; 5.ª: poble catalá; 6.ª: consonant;
7.ª: riu; 8.ª: beguda; 9.ª: temps de verb; 10.ª: en las em-
barcaci3ns y 11.ª: pera pescar (plural).

J. MASSAGUER S. (ARTILLER)

CONVERSA

—¿Ahont vas tan depressa, Mero?
—A la estació, que arribará mon germá.
—Quín, ¡l' Antonet?
—No; el que ja t' hi anomenat, que arriba del poble
que tú acabas de dir.

MIQUEL ROCA

GROGLÍFICH

X

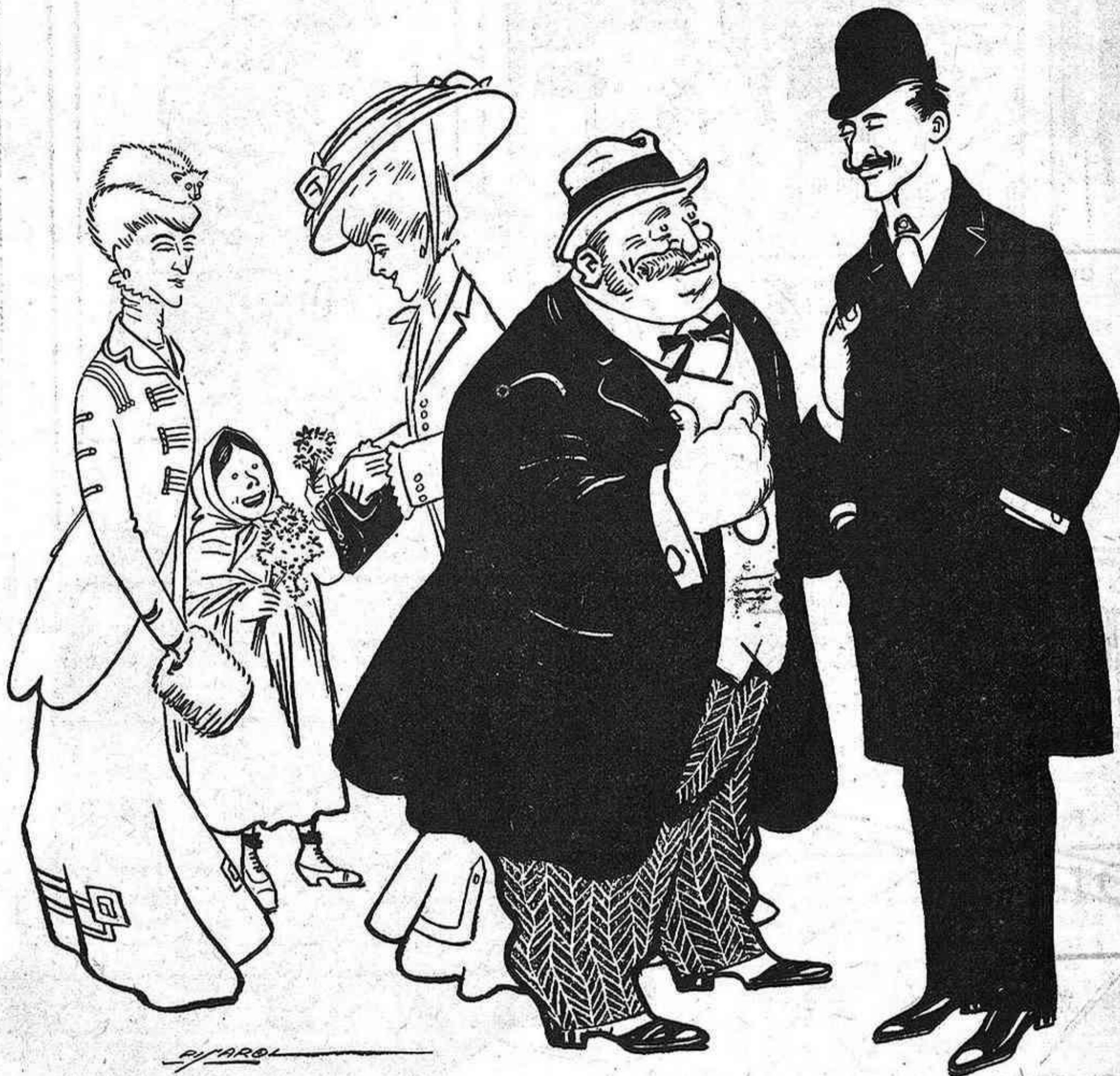
LO LO

III

VICENS BERTRÁN

*Antoni López, editor, Rambla del Mitj, 20*Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, Olm, 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

EN PLENA RAMBLA

—Hala, Jaimito, vosté qu' encare es solter: veji qué li semblan las meas nebudas. La gran, excelent pianista y setze mil duros de dot; la segona, idiomas y labors y 'l mateix dot que sa germana...

—Pero, don Ramón, ¿no sab qu' está prohibit repartir anuncis á la vía pública?

Antoni López, editor, Rambla del Mitj, número 20, Llibreria Espanyola, Barcelona. Correu: Apartat número 2

SE VEN PER TOT ARREU

ALMANACH

DE

La Campana de Gracia

PERA L' ANY 1909

Un tomo d' unas 200 planas, atapahidas de ninots y text
Per DOS ralets, un tip de riure

EDICIÓ POPULAR

EN TARTARIN ALS ALPS

per ALFONS DAUDET — Traducció de SANTIAGO BUSIÑOL

Preu: 1 pesseta

APELES MESTRES

LA PERERA

Preu: 2 pessetas

IDILIS

LLIBRE PRIMER — Ptas. 1

IDILIS

LLIBRE SEGON — Ptas. 1

Libro sensacional, de gran actualidad

ARSENIO LUPIN

CONTRA HERLOCK SHOLMES

Un tomo, Ptas. 3

Está per agotarse l' ALMANACH de
LA ESQUELLA DE LA TORRATXA pera 1909

Preu: 1 pesseta

DIETARI CATALÁ

PERA 1909

AGENDA DE BUFETE

PARA 1909

BAZAR DE LA UNIÓN

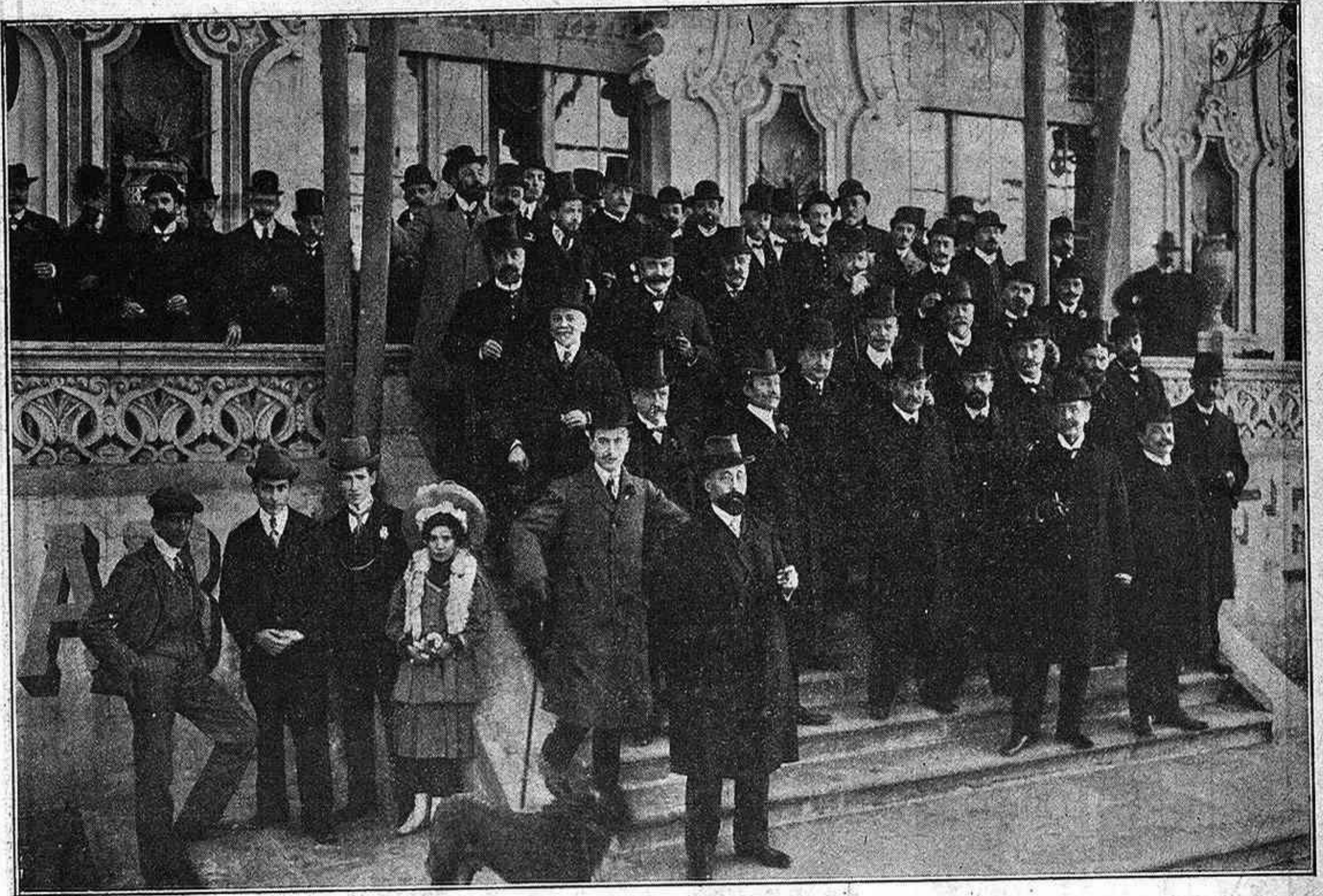
CALLE DE LA UNIÓN, NÚMERO 3

Objetos de escritorio — Impresiones comerciales

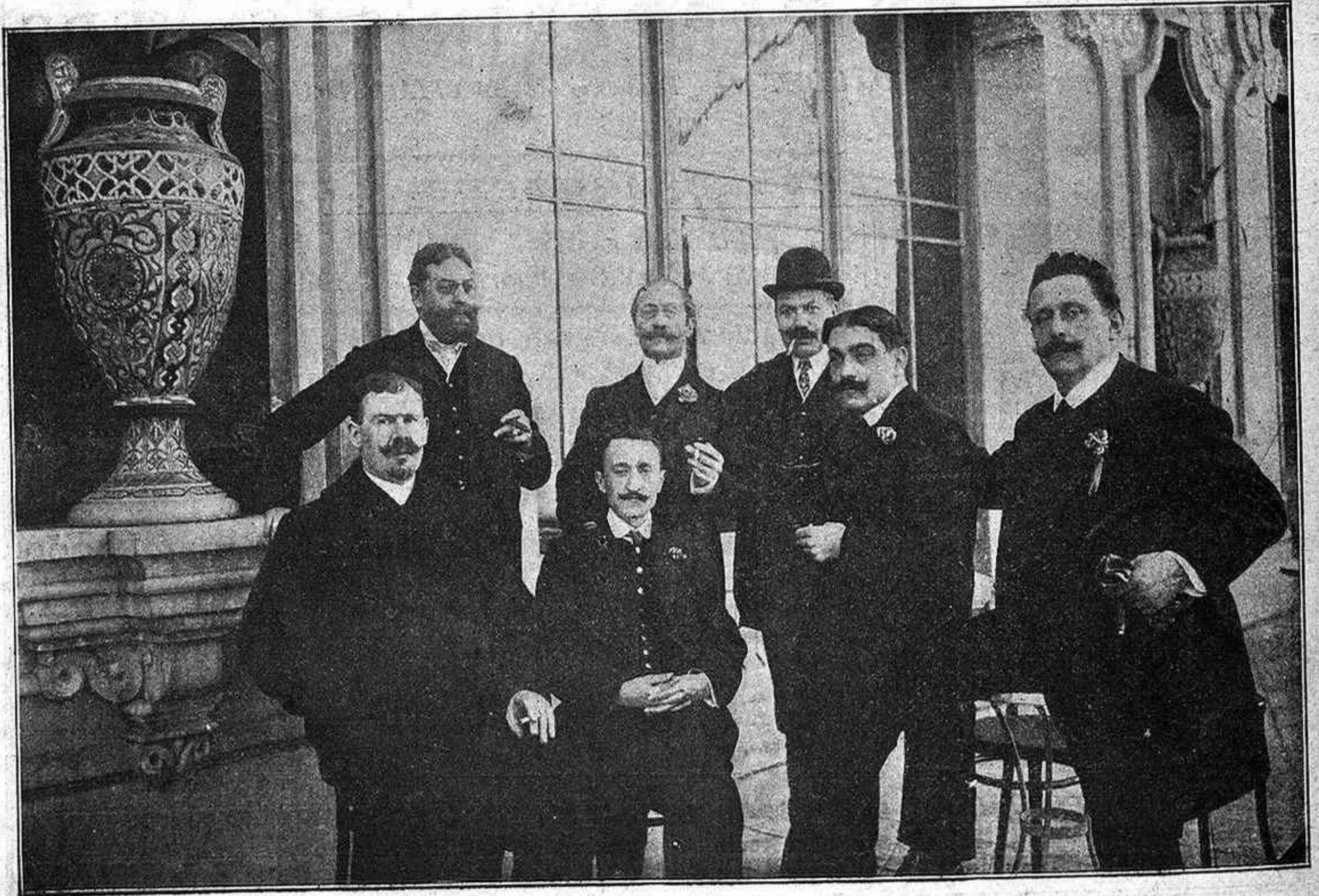
Surtido completo de postales propias para Navidad y Año Nuevo — Objetos para regalos

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' import en libransas del Giro Mútuo ó bé en sellos de franqueig al editor Antoni López, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá a volta de correu, franca de ports. No responém d' extravios, si no 's remet ademés un ral pera certificat. Als corresponsals se 'ls otorgan rebaixas.

LA REPRESENTACIÓ DE TOULOUSE Á BARCELONA

Els expedicionaris, reunits al cim del Tibidabo.

Els delegats de la premsa francesa.

NOTA.—Tolosa que fou a l'origen de la representació de la premsa francesa a Barcelona, el 1888, fou el primer punt de partida de la representació de la premsa catalana a Tolosa, el 1889.